

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/74/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316209521
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1316209521.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej v právnej veci žalobcu: OTP Banka Slovensko, a.s., Bratislava, Štúrova č. 5, IČO: 31 318 916, proti žalovanému: S. M. , narodený dňa XX.XX.XXXX, trvale bytom O., č. XXX, o zaplatenie XXX,- € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 23. októbra 2017, č.k. 14 C 129/2016-66, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 23. októbra 2017, č.k. 14 C 129/2016-66, vo výroku, ktorým súd žalobu v časti o zaplatenie časti uplatneného úroku z úveru vo výške presahujúcej sumu XXX,XX €, úroku vo výške 23,70 % ročne zo sumy XXX,- € od 13.5.2016 do zaplatenia a poplatkov vo výške XX,XX € zamietol, ako aj vo výroku, ktorým žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 39,54 %, **p o t v r d u j e.**

II. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 23. októbra 2017, č.k. 14 C 129/2016-66, čiastočne vyhovel žalobe žalobcu, keď žalovaného zaviazal povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumu vo výške XXX,- € spolu s úrokom z úveru za obdobie do 7.7.2014 vo výške XXX,XX €, úrokom z omeškania za obdobie do 12.5.2016 vo výške XX,XX € a úrokom z omeškania vo výške 1,00 % ročne zo sumy 600,- € od 13.5.2016 do zaplatenia, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia a v časti o zaplatenie časti uplatneného úroku z úveru vo výške presahujúcej sumu XXX,XX €, úroku vo výške XX,XX % ročne zo sumy XXX,- € od 13.5.2016 do zaplatenia a poplatkov vo výške XX,XX € žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu XX,XX %. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 497, § 499, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, ods. 3, § 504 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/, § 9 ods. 1, ods. 2, ods. 6 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a vecne tým, že, keďže predmet sporu sa týkal úverovej zmluvy, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy, aplikoval na prejednávajúcu vec ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že dňa 1.5.2013 žalobca a žalovaný uzatvorili úverovú zmluvu, na základe ktorej bol žalovanému dňa 1.5.2013 poskytnutý úver vo výške XXX,- €, ktorý aj jednorázovo v ten istý deň čerpal. Je nepochybné, že žalovaný nesplácal úver riadne a včas tak, ako sa na to zaviazal v zmluve o úvere, a preto žalobca dňom 3.6.2014 vyhlásil úver za splatný, s účinnosťou predčasnej splatnosti dňa 7.7.2014 a žalovaného vyzval na zaplatenie zostatku dlhu. Súd prvej inštancie konštatoval, že z listinných dôkazov, ktoré do súdneho spisu boli predložené

žalobcom, vyplýva, že zostatok dlhu žalovaného z titulu poskytnutého úveru ku dňu 7.7.2014 bol vo výške: istina: XXX,- €; úrok z úveru vyčíslený ku dňu 7.7.2014 z nesplatennej istiny XXX,XX €; úrok z omeškania vyčíslený ku dňu 12.5.2016 z nesplatennej istiny XX,XX € a poplatky vyčíslené ku dňu 12.5.2016 XX,XX €. Predčasné splatenie zostatku úveru bolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté v čl. VIII bod 2 písm. e/ zmluvy o úvere, v zmysle ktorého je banka pri podstatnom porušení zmluvných povinností oprávnená vyhlásiť úver (alebo jeho časť) za splatný vrátane úrokov a poplatkov jednorazovo pred termínom splatnosti. Žalobca sa v konaní žalobou domáhal od žalovaného zaplataenia úroku z úveru vo výške 23,70 % p.a. podľa zmluvy o úvere zo sumy XXX,- €, teda z nezaplatennej istiny, od 13.5.2016 do zaplataenia. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru výzvou zo dňa 3.6.2014, s účinnosťou od 7.7.2014, bol však toho názoru, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutého úveru patria veriteľovi len do vyhlásenie predčasnej splatnosti dlhu. Po splatnosti dlhu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a povinnosť platiť dohodnuté úroky z úveru dňom splatnosti dlhu zaniká. Uvedené jednoznačne vyplýva aj z formulácie čl. VIII bod 2 písm. e/ zmluvy o úvere, podľa ktorého je banka pri podstatnom porušení zmluvných povinností oprávnená vyhlásiť úver (alebo jeho časť) za splatný vrátane úrokov a poplatkov jednorazovo pred termínom splatnosti. Záväzok dlžníka vrátiť veriteľovi poskytnutý úver je hlavným záväzkovým vzťahom. Úrokový záväzkový vzťah je vedľajším a akcesorickým peňažným záväzkom k hlavnému záväzku. Splnením hlavného záväzku alebo iným zo spôsobov jeho zániku zaniká i akcesorický záväzok úrokový. Súd prvej inštancie poukázal na to, že uvedený názor bol prezentovaný už v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo 143/1998, na ktorý poukázal aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp.zn. IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.9.2012 s tým, že takýto záver je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Súd prvej inštancie taktiež poukázal analogicky na ustanovenie § 16 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého v prípade predčasného splatenia spotrebiteľského úveru má veriteľ nárok na úrok a náklady len za časové obdobie do splatenia úveru, pričom v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru ide o úkon, ktorým sa prakticky zastavuje pre dlžníka možnosť ďalej uhrádzať úver po splátkach a mal by ho zaplatiť v hotovosti s tým, že pre veriteľa nastupuje možnosť domáhať sa úrokov z omeškania, a teda pokiaľ by mal dlžník platiť ďalej úroky, ako aj úroky z omeškania, tak by dochádzalo k jeho dvojnásobnému zaťaženiu a spôsobovalo by to značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi zmluvnými stranami. Súd prvej inštancie poukázal aj na rozsudok Krajského súdu Prešov, sp.zn. 6 Co 190/2014 zo dňa 30.6.2015, podľa ktorého v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobca má nárok na zaplataenie istiny poskytnutého úveru vo výške XXX,- € a dohodnutého zmluvného úroku z úveru vo výške 23,70 % p.a. zo sumy XXX,- € len do 7.7.2014, kedy bol vyhlásený úver za splatný. Preto priznal žalobcovi právo na zaplataenie vyčísleného úroku z úveru ku dňu 7.7.2014, čo predstavuje sumu XXX,XX € a nárok žalobcu v časti, ktorými si uplatnil kapitalizované zmluvné úroky z úveru vo výške presahujúcej sumu XXX,XX € (t.j. sumu úrokov vyčíslenú k 7.7.2014) a úrok z úveru vo výške 23,70 % ročne zo sumy XXX,- € od 13.5.2016 do zaplataenia, zamietol. Súd prvej inštancie žalobu zamietol aj v časti uplatnených poplatkov vo výške XX,XX €, ktorých dojednanie považoval za neprimerané navýšenie z hľadiska splácania úveru. L. o (i) poplatok za zabezpečenie poistenia vo výške X,XX €/mesiac, účtované za obdobie 2/2014 - 8/2014, t.j. 1,28 € x 7 mesiacov, spolu vo výške X,XX €, (ii) poplatok za zabezpečenie poistenia vo výške X,XX €/mesiac, účtované za obdobie 7/2013 - 1/2014, t.j. X,XX € x 7 mesiacov, spolu vo výške X,XX €, a (iii) poplatku za zaslanie upomienok z 31.8.2013 a 19.6.2013 vo výške XX,- €/upomienka, t.j. XxXX,- €, spolu XX,- €. Súd prvej inštancie konštatoval, že vo vzťahu k poplatkom za zabezpečenie poistenia žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nešpecifikoval aké poistné si od žalovaného uplatňuje a akým spôsobom dospel k výpočtu dlžnej sumy poistného, keď poplatok za zabezpečenie poistenia vo výške X,XX €/mesiac čl. V ods. 1 písm. c/ zmluvy o úvere neobsahuje a poplatky si uplatňuje aj po predčasnom zosplatení úveru. Žalobca rovnako nepreukázal existenciu žiadnej upomienky spoplatnenej podľa článku V ods. 1 zmluvy o úvere, pričom oznámenie žalobcu ako

veriteľa o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru nepochybne upomienkou nie je, keď žalobca ako veriteľ žalovanému určil v uvedenom oznámení (prvú) lehotu na plnenie predčasne zosplateného úveru. Súd prvej inštancie mal zároveň za to, že žalovaný ako spotrebiteľ si poplatky (vrátane poplatkov za zabezpečenie poistenia a poplatku za zaslanie upomienok) osobitne nevyjednal a to vzhľadom na ich splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami zmluvy o úvere. Súd prvej inštancie poukázal na to, že zmluvné podmienky oprávňujúce žalobcu požadovať od žalovaného v pozícii spotrebiteľa zaplataenie rôznych poplatkov sú neprijateľnými, keď poplatku nezodpovedá žiadne skutočné reálne protiplnenie dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia) a takýto poplatok slúži len dodávateľovi (výhradne jeho záujmom a účtovným účelom). Čo sa týka konkrétne poplatku za upomienku, na tento niet zákonného nároku a nemôže veriteľovi patriť za stavu, ak tento uplatňuje paušálnu náhradu ujmy za omeškanie. V tomto smere poukázal na rozhodnutia Krajského súdu Trnava zo dňa 13.8.2014, sp.zn. 10 Co 27/2013, 10 Co 325/2014. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu v časti o zaplataenie sumy XX,XX €. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 a ods. 2 C.s.p. Keďže žalobca ani žalovaný nemali v konaní plný úspech, súd prvej inštancie priznal náhradu trov konania podľa pomeru ich úspechu vo veci. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplataenia sumy spolu X.XXX,XX €, súd mu priznal sumu vo výške XXX,XX €. Úspech žalobcu ku dňu rozhodnutia predstavuje sumu XXX,XX € (suma pozostávajúca z istiny vo výške XXX,- €, kapitalizované úroky vo výške XXX,XX € a kapitalizované úroky z omeškania vo výške XX,XX €) z celkovej sumy X.XXX,XX €, t.j. XX,XX %. Úspech žalovaného predstavuje sumu XXX,XX € (suma pozostávajúca zo zamietnutého kapitalizovaného úroku vo výške XXX,XX € a poplatkov vo výške XX,XX €) z celkovej sumy X.XXX,XX €, t.j. XX,XX %. Po vyčíslení čistého úspechu žalobcu (po odpočítaní neúspechu od úspechu žalobcu) tak žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu XX,XX %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho výroku, ktorým súd žalobu zamietol, ako aj proti výroku o trovách konania, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). Mal za to, že nárok na zaplataenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatení. Poukázal na znenie ustanovení § 502 ods. 1 a 503 ods. 1, ods. 3 Obchodného zákonníka, ako aj komentár IURA EDITION, podľa ktorého „Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodit', že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylné.“ Povinnosť platiť úrok z úveru vyplýva, podľa žalobcu, aj zo zmluvných dojednaní v zmluve o úvere. Zmluva o úvere vyhlásením predčasnej splatnosti nezanikla, nárok veriteľa na zaplataenie zmluvného úroku taktiež nezanikol, trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky. Uviedol, že uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 4 Obo 143/1998, na ktoré sa odvolával súd prvej inštancie, pojednáva o možnosti úročenia úrokov ako súčasť peňažného záväzku, úrokmi z omeškania, nevyplýva z neho nemožnosť úročenia poskytnutej istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úverovej pohľadávky. Dohodnutý úrok predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi a ktoré dlžník nevrátil. Poukázal na rozhodnutia odvolacích súdov vo vzťahu k uplatňovaniu zmluvných úrokov za dobu po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru a to rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 24.1.2004, sp.zn. 4 Cob 146/2013, Krajského súdu Nitra zo dňa 16.10.2013, sp.zn. 25 Co 140/2013 a zo dňa 7.9.2013, sp.zn. 8 Co 178/2017, podľa ktorých má veriteľ právo na úroky z úveru až do doby, kým dlžník nevráti poskytnuté peňažné prostriedky. Žalobca v odvolaní poukázal na to, že úročenie spotrebiteľského úveru úrokmi po splatnosti istiny upravoval aj zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a nepriamo ho predpokladá aj zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako lex specialis pre oblasť spotrebiteľských úverov v § 13 ods. 3 a § 16 ods. 1, ods. 2 a ods. 5. K nároku na zaplataenie poplatkov žalobca uviedol, že poplatok za zabezpečenie poistenia je zmluvným poplatkom v zmysle čl. V bod 1 písm. c/ zmluvy o úvere a poplatok za upomienku je poplatkom v zmysle čl. V bod 2 písm. a/ zmluvy o úvere. Obidva poplatky sú v súlade s § 9 ods. 9 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch zmluvnými poplatkami, ktoré je veriteľ oprávnený od dlžníka požadovať. Poistenie, jeho obsah a podmienky sú dojednané v čl. VI zmluvy o úvere. Pokiaľ ide o zamietnutie poplatku za upomienku z dôvodu, že žalobca nepreukázal zaslanie upomienky žalovanému, žalobca uviedol, že jej zaslanie nebolo v konaní sporné, keďže žalovaný túto skutočnosť nepoprel. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka dohoda o poplatkoch predstavuje súčasť ceny, preto sa nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nejde o dojednanie, ktoré by spotrebiteľovi nedovoľovalo alebo obmedzovalo uplatňovanie nárokov, ktorými sa domáha riadneho plnenia zo zmluvy, resp. nápravy už

prijatého plnenia alebo ktoré sa týkalo možnosti odstúpenia od zmluvy. L. o dojednanie o cene, ktoré je vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, v osobitnom článku úverovej zmluvy. Žalobca odvolaním napadol aj výrok o trovách konania, keďže má právo na celý žalobou uplatnený nárok. Navrhol odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a priznať žalobcovi sumu XXX,XX €, úrok vo výške XX,XX % ročne zo sumy XXX,- € od 13.5.2016 do zaplatenia a sumu XX,XX € ako aj nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 1.7.2016), ďalej len C.s.p.], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 25. septembra 2019; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

5.1. Žalobca sa predmetným žalobným návrhom domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny vo výške XXX,- €, úrokov za obdobie do 12.5.2016 vo výške XXX,XX €, úrokov z omeškania za obdobie do 12.5.2016 vo výške XX,XX €, poplatkov vo výške XX,XX €, úrokov vo výške 23,72 % ročne zo sumy XXX,- € od 13.5.2016 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 1 % ročne zo sumy XXX,- € od 13.5.2016 do zaplatenia ako aj trov konania, a to z dôvodu porušenia zmluvných povinností, vyplývajúcich zo zmluvy o poskytnutí úveru, žalovaným. Spornou zostala v konaní otázka, či žalobca má nárok na zmluvný úrok vo výške 23,7 % ročne z nesplatenej istiny aj po termíne zosplatenia úveru ako aj na poplatky v celkovej sume XX,XX €.

5.2. V danom spore vykonal súd prvej inštancie všetko navrhované dokazovanie, ktoré bolo potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby, zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 C.s.p. dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, keď na prejednávany prípad použil ustanovenia § 497, § 499, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, ods. 3, § 504 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/, § 9 ods. 1, ods. 2, ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch a správne ustálil, že žalobca nemá voči žalovanému nárok na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 23,7 % z nesplatennej istiny po termíne zosplatenia úveru. Svoje zistenia a závery, pre ktoré v tejto časti žalobe nevyhoveli, súd prvej inštancie aj riadne odôvodnil, pričom sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán súvisiacimi s predmetom konania.

5.3. Odvolací súd vyhodnotil úverovú zmluvu uzavretú medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú zmluvu podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona, účinného v čase uzavretia zmluvy, sa spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Žalobca ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania, predmetu činnosti, úver žalovanému ako fyzickej osobe, ktorý nekonal v rámci predmetu svojho povolania alebo podnikania. Z uvedeného dôvodu je preto potrebné tento vzťah posúdiť ako spotrebiteľský a v takom prípade je potrebné skúmať ex offio zmluvné podmienky, aby žalovaný ako spotrebiteľ nebol zaväzovaný na nedovolené plnenie.

5.4. Nebolo možné stotožniť sa s odvolacou námietkou žalobcu, že má nárok na zaplatenie zmluvného úroku z úveru aj po jeho predčasnom zosplatení, keď s poukazom na ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka veriteľ má nárok na úrok z úveru až do splatenia úveru. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 28.9.2015, sp.zn. 6 Co 587/2015, podľa ktorého keďže tento stav netrvá (stav trvania záväzku pred zosplatením úveru), je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním dlžníka (spotrebiteľa) a súčasne predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. K predčasnému zosplateniu záväzku došlo konaním veriteľa. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje jednostranný

sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa ustanovenia § 52, resp. § 53 ods. 1, ods. 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3, § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie ustanovenia § 3a ods. 2 uvedeného nariadenia, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

5.5. Odvolací súd nemal dôvod odchyliť sa od uvedeného právneho názoru v danej veci a na podporu jeho správnosti poukazuje jednak na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.9.2012, sp.zn. ÚS IV. 476/2012, v ktorom ústavný súd konštatoval, že považuje za ústavne akceptovateľný výklad rozhodnutia krajského súdu, keď po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru, ako aj na stanovisko č. 1/2019 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 1.3.2019, prijatého v zmysle § 17 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov k otázke platenia zmluvných úrokov z úveru po zosplatnení spotrebiteľského úveru, podľa ktorého „V prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.“ Z uvedeného vyplýva, že aj keď má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách, platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobuje to značnú nerovnováhu na strane spotrebiteľa, značné zhoršenie jeho postavenia oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Keďže niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania (zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy), je takáto dohoda o takýchto úrokoch odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa ale vyvoláva aj neprimeranú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Zároveň odvolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právo veriteľa na priznanie úrokov za úver mu upreté nebolo, keď mu úrok bol priznaný do zosplatnenia úveru.

5.6. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, vyhodnotil nárok žalobcu vzťahujúci sa k zvyšku žalobného nároku týkajúceho sa úroku po zosplatnení úveru za nedôvodný, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku, ktorým žalobu v časti zmluvných úrokov vo výške 23,70 % ročne zo sumy 600,- € po termíne zosplatnenia úveru zamietol, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

5.7. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietol, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O

nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanej veci s odvolaním sa na obsah už uvedeného odôvodnenia, odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie súdom prvej inštancie za správne.

5.8. Pokiaľ ide o odvolacie námietky týkajúce sa poplatku za poistenie a poplatku za upomienky, ktoré poplatky, podľa odvolateľa, ako zmluvné boli dohodnuté individuálne a sú súčasťou ceny, odvolací súd uvádza nasledovné. Žalobca sa v konaní domáha zaplataenia poplatku za zaslanie dvoch upomienok po XX,- €, celkom 50,- €, má ísť o upomienky zo dňa 19.6.2013 a 31.8.2013. Súd prvej inštancie žalobu žalobcu v tejto časti zamietol s tým, že jednak poplatok za upomienky považoval za neprimerané navýšenie z hľadiska splácania úveru, ako aj z dôvodu, že žalobca v konaní nepreukázal existenciu žiadnej upomienky spoplatnenej podľa čl. V ods. 1 zmluvy o úvere. Mal zároveň za to, že žalovaný ako spotrebiteľ si poplatok za upomienky osobitne nevyjednal, vzhľadom na ich splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami zmluvy o úvere. Je potrebné konštatovať, že žalobca doručil žalobu súdu ešte za účinnosti O.s.p. Podľa § 79 ods. 1 O.s.p. bol povinný v žalobe pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti ako aj označiť dôkazy, ktorých sa dovoľáva. Podľa § 79 ods. 2 O.s.p. bol povinný k žalobe pripojiť dôkazy, na ktoré sa odvoláva, okrem tých, ktoré nemohol bez svojej viny pripojiť. Odvolací súd poukazuje na to, že žalobca si nespĺnil svoje základné procesné povinnosti, vyplývajúce z citovaného ustanovenia, keď v samotnej žalobe nešpecifikoval žalobný nárok v časti o zaplataenie sumy XX,XX €, ktorý označil všeobecne ako poplatky, takže neopísal pravdivo rozhodujúce skutočnosti. Až v doplnení žaloby, doručenej súdu dňa 8.9.2017 uviedol, že poplatky v žalovanej výške XX,XX € predstavujú poplatok za zaslanie dvoch upomienok zo dňa 19.6.2013 a 31.8.2013, každá v hodnote XX,- € a vo zvyšnej časti poplatky za zabezpečenie poistenia. Je potrebné prisvedčiť súdu prvej inštancie, že doručenie spomínaných upomienok žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, nedoložil do spisu ani samotné upomienky. Vzhľadom na to, že si žalobca v tejto súvislosti nespĺnil základné procesné povinnosti, podmieňujúce úspech žalobcu v konaní, neobstojí odvolacia námietka žalobcu, že zaslanie upomienok nebolo v konaní sporné. Správne preto postupoval súd prvej inštancie, keď žalobu žalobcu v časti zaplataenia poplatkov za zaslanie upomienok v celkovej sume XX,- € zamietol. Pokiaľ ide o časť žalobného návrhu, týkajúcu sa poplatkov za poistenie, súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol z dôvodu, že dojednanie týchto poplatkov, rovnako ako u poplatku za upomienky, považoval za neprimerané navýšenie vzhľadom na splácanie úveru, ako aj z dôvodu, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, keď nešpecifikoval aké poistné si od žalovaného uplatňuje a akým spôsobom dospel k výpočtu dlžnej sumy poistného, keď poplatok za zabezpečenie poistenia vo výške X,XX €/mesiac zmluva o úvere neobsahuje a poplatky za poistenie si žalovaný uplatňuje aj po predčasnom zosplatení úveru. Súd prvej inštancie poplatky za poistenie taktiež nepovažoval za individuálne dojednané. V súvislosti s poplatkom za poistenie odvolací súd opätovne poukazuje na to, že žalobca si nespĺnil svoje základné procesné povinnosti, keď žalobný návrh v časti o zaplataenie poplatkov za poistenie v žalobe nešpecifikoval a urobil tak až v doplnení žaloby, pričom, ako správne konštatoval súd prvej inštancie, ani z doplnenia žaloby nie je zrejmé, akým spôsobom žalobca dospel k výpočtu dlžnej sumy poistného, keď poplatok za zabezpečenie poistenia vo výške X,XX €/mesiac zmluva o úvere neobsahuje. Podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí odvolacia námietka žalobcu, podľa ktorej boli poplatok za upomienky ako aj poplatok za poistenie dohodnuté individuálne, keď žalovaný ako spotrebiteľ nemal možnosť výberu, či si predmetný úver poistí alebo nie. Klausula o poistení bola priamo vo formulárovej zmluve, ktorú predložil žalobca ako veriteľ žalovanému ako spotrebiteľovi, zakomponovaná bez možnosti voľby spotrebiteľa, či možnosť poistenia využije alebo nie. Vzhľadom na túto situáciu znevýhodneného postavenia odvolací súd poukazuje na článok 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorý stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, ako aj čl. 3 ods. 2 smernice, podľa ktorého podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Z obsahu zmluvy uzavretej medzi stranami vyplýva, že táto zmluva bola vopred pripravená dodávateľom pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov, zmluva bola pripravená vopred v podobe predbežne formulovanej tzv. typovej, resp. štandardnej zmluvy, pričom do zmluvy sa dopĺňali iba údaje individualizujúce spotrebiteľa a ním vybraný úver. Žalovaný ako spotrebiteľ, ak aj mal možnosť oboznámiť sa s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred uzavretím

zmluvy, nesporne nemohol ovplyvniť ich obsah. Zmluvné dojednania obsiahnuté v uvedenej zmluve a týkajúce sa zaslania upomienok a zabezpečenia poistenia preto s poukazom na § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah, ako aj čl. 3 ods. 2 smernice, nemožno považovať za individuálne dojednané. Je nesporné, že žalovaný ako spotrebiteľ nemal žiadnu reálnu možnosť ovplyvniť obsah vopred dodávateľom navrhnutých a v predloženej zmluve fixne formulovaných dojednaní. Mohol iba zmluvu ako celok odmietnuť alebo ju prijať a podrobiť sa teda tak i dodávateľom nanútenému dojednaniu o poplatkoch. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie bolo individuálne dohodnuté pritom v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané, bolo na žalobcovi ako dodávateľovi. Žalobca ale v konaní individuálne dojednanie poplatkov nepreukázal, a preto bolo nevyhnutným v súlade s § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka predmetné zmluvné podmienky nepovažovať za individuálne dojednané.

6. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu ako vecne a právne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

7. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Žalovaný mal v odvolacom konaní plný úspech, preto má aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

8. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).